

Asia: VN/11280/2025

Luonnokset sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen sekä sähkökaupassa ja sähköntoimitusten selvityksessä noudatettavasta tiedonvaihdosta annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Fingrid Datahub Oy kiittää mahdollisuudesta lausua lausuntopyyntöön (diaarinumero: VN/11280/2025).

Lausunnolla olevat asetusmuutokset nähdään yleisesti hyvinä ja oikeantasoisina. Fingrid Datahub Oy:n perustama toimialatyöryhmä on määritellyt teknisen liiketoimintaprosessi-kuvauksen markkinaehtoiselle kuormanohjaukselle ja kuvannut yksityiskohtaiset toimintamallit. Tämän pohjalta on havaittu tarkennustarpeita lausunnolla olevaan asetusluonnokseen ja sen perustelumuiistioon.

Yleisenä huomiona halutaan tuoda esiin toimialalta tullut kommentti myyjän tarpeesta saada anonyymisti tieto kuormanohjausvaltuutuksesta käyttöpaikalla. Tätä ei ole määritelty mukaan toimialalle julkaistuun kuormanohjausrajapinnan tekniseen määrittelyyn ja mikäli tämä tarve tulisi mukaan lopulliseen asetukseen, sen toimitus menee ensimmäisen version jälkeiseen aikaan. Sähkömarkkinalain asetusmuutosten aikataulusta johtuen kuormanohjauksen toteutus on jo pitkällä ja ensimmäinen versio (toimitus 08/2026) kattaa asetusluonnoksen mukaiset vaatimukset ja toimialatyöryhmän määrittämän prosessin.

1 Luku 4 Taseselvitys: 12 § Jakeluverkon taseselvityksen tasevirheiden laskeminen

Nähdään hyvänä, että tähän liittyvään asetuksen kohtaan on tulossa korjaus vastaamaan muutosta markkinoilla. Meillä ei lausuttavaa itse asetuksen sisältöön liittyen, mutta kohdassa voimaantulo on lausuttu tämän luvun voimaantulon osalta.

2 Luku 6 Sähkötoimitusten mittaus sähköverkossa ja kiinteistön sisäisessä verkossa: 6 §
Kuormanohjaustoiminnallisuus

Fingrid Datahubin vastuulla on toteuttaa kuormanohjausrajapinta, jonka kautta välitetään palveluntarjoajan lähettämät kuormanohjauskäskyt jakeluverkonhaltijalle. Tämä toimintamalli ei näy lausunnolla olevassa muotoilussa.

Lausunnolla oleva muotoilu: Jakeluverkonhaltijan tietojärjestelmien tulee mahdollistaa jakeluverkonhaltijan välittämän tai antaman kuormanohjaustoiminnon toteuttaminen kuuden tunnin sisällä ohjauskäskyn antamisesta.

Ehdotettu muotoilu: Jakeluverkonhaltijan tietojärjestelmien tulee mahdollistaa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihtoyksikön kuormanohjausrajapinnan välittämän kuormanohjauskäskyn toteuttaminen kuuden tunnin sisällä ohjauskäskyn antamisesta.

3 Luku 6a Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa: 1 § Tieto sähkönkäyttöpaikan ohjattavuudesta

Ei lausuttavaa. Vaikuttaa olevan linjassa sen kanssa mihin datahubin työryhmässä on päädytty teknisessä määrittelyssä.

4 Luku 6a: 2 § Kuormanohjausvaltuutus

Valtuutuksella hallitaan sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon järjestelmässä palveluntarjoajan ja loppukäyttäjän välistä sopimusta ja valtuutuksen tulee vastata tuota sopimusta, joka oikeuttaa palveluntarjoajaa tekemään kuormanohjauskäskyjä. Jotta tämä asia tulisi asetuksesta paremmin ymmärretyksi, ehdotamme muutoksia ehdotettuun asetuseräluonnoksen muotoiluun.

Lausunnolla oleva muotoilu: Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön tulee tarkastaa sähkönkäyttöpaikan ohjattavuus ja ilmoittaa onnistuneesta kuormanohjausvaltuutuksesta kuormanohjauspalvelua tarjoavalle sähkömarkkinoiden osapuolelle sekä jakeluverkonhaltijalle. Mikäli sähkönkäyttöpaikka ei ole ohjattavissa, tulee sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön ilmoittaa tästä loppukäyttäjälle.

Sähkönkäyttöpaikkaan voi olla kerrallaan voimassa vain yksi loppukäyttäjän ja kuormanohjauspalvelua tarjoavan sähkömarkkinaosapuolen välinen sopimus kuormanohjauksesta. Kuormanohjausrajapinnan teknisen toteutuksen niin mahdollistaessa voi loppukäyttäjän ja kuormanohjauspalvelua tarjoavan sähkömarkkinaosapuolen välinen sopimus kuormanohjauksesta kattaa valtuutuksen useamman kuin yhden releen ohjaukseen loppukäyttäjän sähkönkäyttöpaikassa.

Ehdotettu muotoilu: Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön tulee tarkastaa sähkönkäyttöpaikan ohjattavuus ja ilmoittaa onnistuneesta kuormanohjausvaltuutuksesta kuormanohjauspalvelua tarjoavalle sähkömarkkinoiden osapuolelle sekä jakeluverkonhaltijalle.

Mikäli sähkönkäyttöpaikka ei ole ohjattavissa, tulee sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön ilmoittaa tästä loppukäyttäjälle.

Sähkönkäyttöpaikkaan voi olla kerrallaan voimassa vain yksi loppukäyttäjän ja kuormanohjauspalvelua tarjoavan sähkömarkkinaosapuolen välinen sopimus kuormanohjauksesta, jota edustaa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon järjestelmässä kuormanohjausvaltuutus. Kuormanohjausrajan teknisen toteutuksen niin mahdollistaessa voi loppukäyttäjän ja kuormanohjauspalvelua tarjoavan sähkömarkkinaosapuolen välinen sopimus kuormanohjauksesta kattaa valtuutuksen useamman kuin yhden releen ohjaukseen loppukäyttäjän sähkönkäyttöpaikassa.

5 Luku 6a: 3 § Kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehdot

Fingrid Datahub Oy:n perustama toimialatyöryhmä on määritellyt markkinaehtoisen kuormanohjausprosessin datahubissa ja kuvannut yksityiskohtaiset toimintamallit kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehdoille, jotka parhaiten palvelisivat eri rooleissa toimivia osapuolia ja niiden järjestelmien käytäntöjä huomioiden kuitenkin kustannustehokkaan ratkaisun sekä nykyisen mittalaitokannan asettamat rajoitteet. On päädytty ratkaisuun, jossa ajastettuja ohjauksia voidaan tehdä vain seuraavalle päivälle eli ei kuluvalle päivälle. Lisäksi välittömällä ohjauksilla itsessään ei ole päättymisaikaa, vaan se määräytyy muiden toteuttamisvaihtoehtojen kautta. Ehdotamme täten muutoksia ehdotettujen toteuttamisvaihtoehtojen muotoiluun. On syytä kuitenkin korostaa, että työryhmässä on nähty tärkeänä, että asetuksen tasolla on kuvattuna nämä kolme toteuttamisvaihtoehtoa.

Lausunnolla oleva muotoilu: Jakeluverkonhaltijan on tarjottava ja kuormanohjausrajan mahdollistettava vähintään seuraavien kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehtojen välittäminen:

- 1) aikajaotukseen perustuvat ohjaukset, jotka toteutetaan tiettyinä aikoina toistaiseksi voimassa olevina;
- 2) ajastetut ohjaukset, jotka toteutetaan yksittäisinä ohjauksina kuluvana tai seuraavana päivänä; sekä
- 3) välittömät ohjaukset, jotka toteutetaan heti, kuitenkin 6 luvun 6 §:n 2 momentti huomioiden, ja joiden päättymisaika on etukäteen määritelty.

Ehdotettu muotoilu: Jakeluverkonhaltijan on tarjottava ja kuormanohjausrajan mahdollistettava vähintään seuraavien kuormanohjauksen toteuttamisvaihtoehtojen välittäminen:

- 1) aikajaotukseen perustuvat ohjaukset, jotka toteutetaan tiettyinä aikoina toistaiseksi voimassa olevina;
- 2) ajastetut ohjaukset, jotka toteutetaan yksittäisinä ohjauksina seuraavana päivänä; sekä
- 3) välittömät ohjaukset, jotka toteutetaan heti, kuitenkin 6 luvun 6 §:n 2 momentti huomioiden,

6 Luku 8 Voimaantulo: 8 § Markkinapohjaista loppukäyttäjän kuormanohjausta koskevat siirtymäsäännökset

Tasevirhelaskennassa käytettävän hinnan ajanjakson muuttuminen tunnista nykyisellään mittausjaksoa vastaavaksi ajanjaksoksi eli 15 minuutiksi vaatii sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon järjestelmältä kehitystä, joten ehdotamme että asetus tulee luvun 4 osalta voimaan vuoden 2027 alusta.

7 Perustelumuistio:

7.1 2 Säännöskohtaiset perustelut, 1 luku yleiset säännökset

Sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon järjestelmässä valtuutus on käyttöpaikkakohtainen ja näin sen nähtäisiin olevan myös kuormanohjausvaltuutuksen osalta. Muistio ohjaa vahvasti siihen, että valtuutus tulisi olla sidottuna käyttöpaikan kuormanohjausreleeseen, joka ei siis ole toivottu toteutustapa. Myöskin teknisen sanoman liittäminen tähän yhteyteen aiheuttaa epäselvyyttä. Kaikki tapahtumaliikenne mm. valtuutuksiin liittyen tehdään sanomilla sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän määrittelyiden mukaisesti.

Muistion muotoilu: Kuormanohjausvaltuutuksella varmistetaan kuormanohjaussanomien lähettäjän oikeus ohjata sanomassa määritellyn sähkönkäyttöpaikan kuormanohjausrelettä. Valtuutus sidottaisiin loppukäyttäjään ja sanoman mukaiseen sähkönkäyttöpaikan kuormanohjausreleeseen.

Ehdotettu muotoilu: Kuormanohjausvaltuutuksella varmistetaan kuormanohjaussanomien lähettäjän oikeus ohjata sanomassa määritellyn sähkönkäyttöpaikan kuormanohjausrelettä. Valtuutus sidottaisiin loppukäyttäjään ja loppukäyttäjän sähkönkäyttöpaikkaan.

7.2 6 a luku Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa

Datahubin huomio alla olevaan kohtaan on, että sopimus voidaan solmia myös ennen valtuutuksen antamista. Esim. myyjä voi sopia kuormanohjauspalvelusta osana myyntisopimusta, jolloin valtuutus voidaan antaa vasta sopimuksen solmimisen jälkeen.

Ehdotetun 2 §:n 1 momentin mukaan sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön tulisi kuormanohjausvaltuutuksen käsittelyn yhteydessä tarkastaa sähkönkäyttöpaikan ohjattavuus ja ilmoittaa onnistuneesta valtuutuksesta kuormanohjauksen järjestävälle sähkömarkkinoiden osapuolelle sekä jakeluverkonhaltijalle, minkä jälkeen osapuoli ja loppukäyttäjä voisivat edetä kuormanohjausta koskevaan sopimukseen tähtäävässä prosessissa.

7.3 6 a luku Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa

Datahub esittää, että tässä muistion kohdassa huomioidaan samat muutosehdotukset kuin varsinaiseen asetukseen on esitetty tämän lausunnon kohdassa 5.

Kuormanohjaustoiminnallisuuden toteutusvaihtoehtoja olisivat:

1) aikajaotukseen perustuvat ohjaukset, jotka toteutetaan tiettyinä aikoina toistaiseksi voimassa olevina;

2) ajastetut ohjaukset, jotka toteutetaan yksittäisinä ohjauksina kuluvana tai seuraavana päivänä; sekä

3) välittömät ohjaukset, jotka toteutetaan heti, ilman ohjauskäskyn ajastusta myöhempään ajankohtaan, kuitenkin 6 luvun 6 §:n 2 momentti huomioiden, ja joiden päättymisaika on etukäteen määritelty. 6 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan verkonhaltijan 5(7) tietojärjestelmien tulee mahdollistaa verkonhaltijan välittämän tai antaman kuormanohjaustoiminnon toteuttaminen kuuden tunnin sisällä ohjauskäskyn antamisesta.

Aho Pasi
Fingrid Oyj

Juslin Marko
Fingrid Datahub Oy - Tuotepäällikkö/kehitystiimi